

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. XVI. Praxis adiuuandi ad benè moriendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

autem quæcunque in suo testamento constituerit, studere debet puram animi intentionem gloriæ Dei, & vtilitatis animæ suæ habere, non permixtis respectibus humanis, qui destruunt aut minuunt valorem & meritum huiusmodi operû. Ad exequenda autem quæ disponit, debet constituere & nominare Testamenti sui executores; non multos, ne sit confusio, aut alter alterum impediatur; neque vnum solum: vix enim in vno inuenitur sufficiens scientia, prudentia, auctoritas, diligentia, & charitas, quando multa sunt executioni mandanda. expedit itaque paucos esse, & quidem tales, qui se mutuo iuuent. Ita vt si in aliquo scientia, & prudentia eluceant: in altero sit potentia & industria; & in tertio charitas & amicitia, quæ sollicitè conatur exequi, quod amicus disposuit.

CAPVT XVI.

PRAXIS AD IVVANDI AD BENE
moriendum.

XPLETIS IIS AD QVAE INFIRMVS TENETVR attendendum est ad particulare auxilium animæ, in angustijs illis constitutæ, vt faciat sex præcipuè actus: *resignationis scilicet, Contritionis, Fidei, Spei, Charitatis, & Orationis*: quamuis hæc omnibus coniuncta esse debeant.

In vnoquoque autem horum actu, magna esse debet varietas: ne eiusdem rei repetitio tædium pariat. Et quoniam Dæmonis impugnationes in illa hora versantur circa has sex virtutes: maior cura & studium in ea est adhibendum, in qua infirmus magis oppugnatur. Ideoq; Confessarius exemplo a *Dauid cum prodijt ad pugnam cum Goliath gigante* bene præparatus esse debet in verbis, rationibus, ac remedijs ad omnes euenturas occasiones: ne imparatum & intricatum se experiatur; & opus sit tunc lapides quarere, cum essent in hostem iaciendi, & interim Gigas contra infirmum præualeat. Accommodare etiam se debet Confessarius qualitati infirmi. Cû aliquibus enim opus est clarioribus & prolixioribus vt rationibus; alijs autem pauca verba sufficiunt. Et pauci tamen sunt infirmi, etiamsi valde spirituales, qui non opus habeant breui aliqua admonitione, quasi excitante dormientem, vt ille in suo pergat exercitio. Omnes autem iuuant multum breues aliqua sacra Scripturæ, aut Sanctorum sententiæ: permittendo infirmo, vt easdè in mente sua verset ac sentiat; habita tamen ratione, ne ille defatigetur nimia huiusmodi exercitij continuatione: ne pereat fructus bonæ semētis, eò quòd nimia illa sit, aut non seminetur opportunè. Expedit autem sententias ipsas vulgariter interpretari ijs, qui linguæ latinæ sunt ignari, vt benè illæ intellectæ, sint efficaciores.

21. Reg. 17.
40.

§. I.

Resignatio.

ACCEDENTES igitur ad sex prædictos actus, RESIGNATIO, que est veluti dux in hac occasione, valde potest variari & exerceri actibus obedientiæ, & oblationis, desiderijs ac petitionibus, actibus patientiæ, & actionis gratiarum: assumptis sex istorum actuum, modo his, modo illis: & Confessarius eos potest proferre nomine infirmi, & is illum sequatur, aut tacitus intra se proferat, si lingua non potest. Hinc in modum. *Primum.* quia Resignatio resignat, subijci tunc propriam voluntatem Diuinæ, cui se cupit conformare: ideo dicit Domino nobiscum humili obedientia & subiectione: *a Domine, non mea voluntas, sed tua fiat.* si tibi placet, ut ego iam maior: id ipsum ego volo, & mihi placere tuum enim velle, est meum: nec meum vnquam à tuo dissentiet. Scimus accedit oblatio eius quod ipse est, & habet corpus meum, Domine, anima & vita mea, tua sunt: ea tibi libens offero, quia tu petis: & quatenus opteteres, sponte illa offerrem, ut tibi placerem: *b in manus tuas committam spiritum meum: custodi illum Domine tanquam rem tuam: Paratum cor meum, Deus paratum cor meum ad omnia, quæ tibi placent, ut ego sciam, aut patiar.* Pulsas Domine ostium meum, ut tibi aperiatur: en paratum cor meum, paratus sum transire ad alteram vitam, ad quam me vocas. Idem autem potest re ipsa fieri per desideria & petitiones. O si voluntatem haberem ita Dei mei voluntati conformem, sicut Angeli habent in cælo: O quis mihi daret vnum & idem velle ac nolle, cum Diuino O Saluator mi per illam celsissimam resignationem, quam imminente tibi morte habuisti: alteram similem mihi concede. Pater æterne tibi offero Filij tui Redemptoris mei resignationem pro ea, quæ mihi deest: & exopto suppleo imperfectionem Resignationis meæ. Nominatim autem repeti possunt orationes, quas hic Dominus in horto fudit, dicens: *d Pater si possibile est, transeat à me calix iste, verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat. e Abba Pater, omnia tibi possibilia sunt. Si vis transfer calicem hunc à me, peto: tamen non quod ego volo, sed quod tu.* Pater Sancte, amarus est calix mortis ac dolorum quos patior: ideo peto si possibile est, & ita expedit, transeat à me ista amaritudo: sed tamen paratus sum, & libens totum calicem hauriam: quia tu mihi illum porrigis, & iubes bibere: Da mihi patientiam, ut sustineam & tolerem, opto enim illum bibere: Auge patientiam, & auge dolorem. *f Proba me & tenta me: pro venes meos, & cor meum: Quoniam misericordia tua ante oculos meos est.* Et complacuit in veritate tua. Benediceres, Domine, vrere me, & probare me: scio enim, te esse misericordem: nec tuum auxilium mihi defuturum.

a Luc. 22. 42

b Luc. 23. 46.

c Psal. 56. 8.

d Matt. 26. 39.
2 Marci. 14. 16.

e Psal. 25. 2

Actio gratiarum.

HINC fit transitus ad gratiarum actionem propter mortem & mor-

le

lestias: quod est supremum *Resignationis*, reputādo esse Dei beneficium ac dicēdo: gratias tibi ago Domine ob annos vitæ & sanitatis mihi concessos; & ob dolores ac pœnas, quas nunc sustineo: æquè enim ab amore tuo procedit vtrumque. *f. Benedicite frigus & æstus Domino: laudate & superexaltate eum in secula.* Benedicite fitis & fastidium domino, laudate & superexaltate eum in secula. Benedicant tibi Domine vita & mors, laudent & glorificēt in secula. Benedictus sis Deus meus ob afflictiones, quas patior. Laudent te Angeli ob hōs cruciatūs, in quibus versor. Gaudeo, quod videam me in cruce pœnarum mori, vt sic aliquo modo imiter crucem tuarum, vt Deo viuam. *g. Christo confixus sum cruci, h. Alit me gloriari nisi in cruce D. N. Iesu Christi.* Gaudeo, me cum Christo, eius cruci esse confixum, vt per eam ipsi viuam. His sentētijs resistendum est tentationibus, quas suggererit Dæmon contra *Resignationem* & patientiam. Quod si certamen erit fortius, adhibēdum est magis in particulari remedium, adductis rationibus in initio positis

CONTRITIO etiam est varijs vijs varijsq; affectibus septem rationum, quæ in capite decimo posita fuerunt, exercenda, vt dolor excitetur peccatorū: nunc ipsummet dolore exercendo, nūc illū optādo, & à Deo D. N. petendo, allegatis varijs titulis, ad eū obtinendū: offerendo etiā aliquid pro peccatis præteritis; aut firma aliqua proposita concipiēdo magni seruitij ipsius: studendo tamen, vt amoris mortua præualeant semper; eò, quod ex se sint efficaciora quàm timoris. aliquando igitur edēta cū contritionis, hunc in modum: *pœniter me. Deus meus, quod te offenderim: eò quod tu sis tali, & quod te multū diligam: vellem potius milles mortem obinisse, quàm te offendisse.* O benefactor infinite, doleo, me fuisse tuis beneficijs ingratum multitudine meorum peccatorū. Supra quam dolere possum doleo, quod offenderim tuam bonitatem, tuam misericordiam, tuam charitatem, tuam liberalitatem, & maiestatem infinitam, idq; in conspectu tuo! *i. Tibi soli peccavi, & malum coram te feci. Auerte faciem tuam à peccatis meis & omnes iniquitates meas dele.* Aliquādo etiam quasi filius prodigus dicet Deo, *k. Pater peccare in cælum, & coram te: non sum dignus vocari filius tuus. fac me sicut vnum ex mercenarijs tuis.* Cōfiteor Pater me fuisse prodigum in vita mea, proijciendo ipsam artem, sanitatem, facultates, & talēta quæ mihi dedisti: confidens tamen de tua misericordia. ecce redeo in domum tuam: parce erroribus meis, meq; te in eā admitte. Aliquādo dicere poterit cum Publicano: *Deus propitius esto mihi Peccatori.* Aut cum Rege Manasse *m. Peccavi super numerū arenæ maris, multiplicata sunt iniquitates meæ. & nō sum dignus aspicere altitudinē cæli pro multitudine iniquitatum mearū.* Quomodo ergo in illud intrabo. cū ipsemet

f. Dan. 3. 67

g. Galat. 2.
19.
h. Galat. 6.
14.2
Contritio.i. Psal. 50. 6.
k. Lucas. 8.Luc. 8. 13
n. oratio
no. 310

n Luca 23.
42.

o Psal. 63.

p Psal. 31. 6.

q Psal. 37. 1.

r Psal. 101. 3.

s Psal. 129. 3.

t Psal. 142. 2.

eius portas meis peccatis mihi occluserim: pœnitent me eorum, & cum Redemptor meus morte sua illas iterum reseclerit, aperi mihi illas Domine ex tua misericordia. O dulcissime Redemptor, sicut bonus ille laicus deo: n *memento mei Domine*, postquam es iam *in regno suo* propter illam iustitiam ac dolorem, quo fuisti affectus in horto Gethsemani, propter nostra delicta, oro supplex, magnum ut mihi largiaris eorum sensum ac dolorem. Eodem modo petenda est hæc *contritio* à Sanctis, qui vehementem illam habuerunt: quales fuerunt S. Petrus, Magdalena, & similes alii. Etiam iuuerit curare (quod fecit S. Augustinus tempore suæ mortis) legi sibi septem Psalmos Pœnitentiales; quos dum ille audiebat, ruminabat, & lachrymis dissoluebatur. Ex eis autem accipi possunt aliquot verus valde pij, qui impellunt ad dolorem, aut veniam petunt, & cordis modiciem. Ex primo Psalmo: o *Miserere mei Domine quoniam infirmus sum. Salua me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. Convertere Domine, & erue animam meam. Saluum me fac propter misericordiam tuam. Quoniam non timor mortis qui memor sit tui; in inferno autem quis confitebitur tibi?* Ex secundo Psalmo: p *Dixi, confitebor aduersum me iniustitiam meam: & tu remisisti impietatem peccati mei: tu es refugium meum à tribulatione quæ circumdedit me; exaltatio mea, erue me à circumdantibus me.* Ex tertio: q *Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me. Domine, ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Quoniam ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper. Quartus hoc est Miserere mei Deus, totus pijssimis versibus plenus, qui in modum iaculatoriarum orationum accipi possunt ad Deum. Ex quinto: r *Velociter exaudi me, quia defecerunt super os meum dies mei, & ossa mea sicut cremum aruerunt.* Ex sexto: s *Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine, quis sustinebit? Ex septimo: t *Non intres in iudicium seruo tuo, Domine, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens, velociter exaudi me, Domine, defecit spiritus meus. Non auertas faciem à me, & similis ero descendentibus in lacum.***

§ II.

FIDES in his periculis varijs modis est exercenda. Primo eam præcedendo, dicendo ipsum Symbolum, aut Fidei articulos, siue ipse infirmus paulatim proferat, siue Confessarius præeat, siue in modum interrogationis, respondente infirmo se ita credere; aut per modum orationis, quasi faciens Litanias ex ipsis articulis, dicēs: Trinitas Sanctissima, Pater, Filius, & Spiritus S. vnus ac solus verus Deus, miserere mei. Creator, Saluator, & Glorificator meus, miserere mei, sic & de ceteris. Aliquando potest exerceri in modum orationis coram aliquo crucifixo, aut alia

imagine

imagine, quam possit venerari, osculari, amplecti; & super caput iuum,
 aut pectus ponere. Hac enim actio exterior perficit interiorem, eleuan-
 do cor ad Dominum, quem imago representat; ac dicendo: adoro te
 Christe, & benedico tibi: qui per Sanctam crucem tuam mundum rede-
 misti. Qui natus es pro me miserere mei; & qui crucifixus es pro me, qui
 sepultus es pro me: miserere mei. Aliquando exercenda est actio gratiarum
 circa ipsammet fidem: gratias tibi Domine, quod mihi fidem dederis,
 qua te agnoscerem; gloria tibi, quod me Christianum feceris, & Catho-
 licæ tuæ Ecclesiæ membrum. In hac fide vixi, & in eadem mori volo; &
 spero visurum me, quod nunc credo. Aliquando exercendi sunt proprii
 ipsius fidei actus, credendo omnia eius mysteria, propterea solum, quod
 Deus ea reuelarit: & ita magno cum seruire dicere licebit: O Deus æter-
 ne, gaudeo me credere quod non video; & captiuare meum intellectu
 ac subijcere ijs, quæ non assequor. Credo quod sis infinitus in tuo esse, in
 tua potentia, & sapientia: & hoc mihi satis est, vt intelligam verissimum
 esse, quicquid fides dicit de tua diuinitate, ac de operibus tuæ omni-
 potentia, & arcanis tuæ sapientia. a *Credo Domine, sed adiuua incredulitatem*
meam, & b auge mihi fidem. Hac ratione resistere debet tentationibus à
 Dæmone contra fidem obiectis, non se effundendo ad alias rationes, aut
 disputationes: quæ tunc valde sunt periculosa, speciatim tamen expedit
 stimulare fidem veritatum, quas collegit S. Iob in suis angustijs dicens: c
Scio, quod Redemptor meus viuit, & in nouissimo die de terra surrecturus sum:
& rursum circumdabor pelle meâ, & in carne meâ, videbo Deum meum. In hac
 fide volo mori. Quod si in aliquo casu opus esset fidem alicuius infirmi
 rationibus confirmare: adferri possunt ingentia & stupenda miracula,
 quibus illa est in mundo disseminata: quæ etiam nunquam cessant. con-
 ferret etiam proferre sanctitatem, quam ipsa præfert, nunquam approbans
 vllum peccatum etiam leuissimum; odium item, quod gerit contra om-
 ne mendacium, in nulla re illud approbans aut permittens; vitæ purita-
 tem, & innocentiam, scientiam, prudentiam, & fortitudinem eorum,
 qui illam promulgarunt, ac docuerunt, offerentes suas vitas cum ingen-
 tibus cruciatibus pro eius defensione: adduci quoque potest eius perpe-
 tuitas, ac duratio, etiam si toties & grauissimè fuerit oppugnata; etiã cum
 sit hostis omnium, quæ caro & mundus appetunt, omnia hæc sunt indicia,
 quod hæc fides sit vera: cumque aliqua necessitas debeat esse in terra,
 qua honor Deo deferatur, non est possibile aliam esse, præter hanc; in
 quam conueniunt omnia, quæ possunt conuenire fidei à Deo reuelatæ; &
 legi diuinæ infinitæ eius bonitate & præstantia.

a Mar. 9. 24
 b Luc. 17. 5.

c Iob. 19. 25

Spes.

d Ps. 24. 11.
e Ps. 17. 20.
f Ps. 104. 8.

g Rom. 8. 32

h Luc. 11. 9.

i Deut. 32. 4

k Psal. 102.
13.l Mat. 11.
28.m Act. 10.
16.n Ier. 3. 1.
o Rom. 5. 20.
p Luc. 23. 43

SPES etiā est erigenda, multumque excitanda in hoc transitu circa res omnes quæ sunt eius materia venia scilicet peccatorum, gratia Dei, virtutes, donum perseverantiæ, & corona gloriæ: fundando eam in omnibus rebus, quæ sunt eius sulcra. PRIMVM eò quòd Deus sit talis cuius gloria est, mihi ignoscere, meque saluare: d propter nomen tuum Domine propitiaberis peccato meo multum, est enim. DEINDE quòd ad eò sit bonus, benevolus, & misericors: e saluum me fecit quoniam voluit me, f Conspitemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius. TERTIO eò quòd sit ditissimus, & liberalissimus: nec amittit quicquam, eò quòd suas diuitias largiatur; & libenter eas communicat omnibus ab eo petentibus. QUARTO, quòd infinitum sit id quòd nobis dedit, tanquam magnum, quòd sit nobis reliqua daturus. g Qui proprio filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum quomodo non omnia nobis cum illo donauit? Quis accusabit aduersus electos Dei? Deus qui iustificat. Quis est qui condemnet? Christus Iesus, qui mortuus est, imò qui & resurrexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis. Quòd autem maius esse potest mortuum spiritum illa pressura, quam hoc? Qui dedit tibi suum filium, non dabit etiam cælum? Qui te iustificat, non te accusabit; qui pro te mortuus est, non te condemnabit; qui pro te intercedit in cælo, non te reprobabit. QUINTO, quia promisit se daturum quicquid ab eo petetur: h Petite (inquit) & accipietis, pulsate & aperietur vobis. Si itaque portas eius misericordie, & portas cæli hac fiducia pulses, ipse illas tibi aperiet. SEXTO quia sua opera sunt perfecta, & libenter perficit opus, quòd inchoat. Cum igitur te opus inchoauerit tuæ salutis: nunc cum iam hoc opus sit prope finem, vt perficiatur: non te deseret, creauit te ad se; voluitque esse tuus vltimus finis: ipse subueniet, vt reuera illum obtineas. SEPTIMO, quia Dominus noster nouit imbecillitatem tuam; quæ ipsum impellit ad commiserationem, vt te adiuuet k Quomodo miseretur pater filiorum, misertus est Dominus timentibus eum. Quoniam ipse cognouit figmentum nostrum: recordatus est, quoniam puluis sumus. OCTA VO, quia ipsemet te inuitat, & vocat, vt ad te venias: sic enim certum te facit, quòd venientem recipiet: l Venite, inquit, ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Cum igitur nunc labores in hac infirmitate, qua es oneratus: accede ad eum magna cum fiducia & procul dubio excipiet, ac recreabit te. NONO, quia eius omnipotentia magis elucet, & eminent, cum magis peccatoribus remittit peccata, eosque ad suam gratiam & amicitiam recipit. Ac propterea Sancto Petro ostendit in linteamplum serpentes ac feris, quòd postea suscitauit in altum, & excepit in cælum. Et ciuitati idololatræ dixit: nunc formata es cum amatoribus multis: tamen reuertere ad me, & ego suscipiam te. Nam ubi abundauit delictum, superabundat & gratia. Qui p latroni in cruce pendenti

Par ad Iam

Paradisum promisit; spem fecit omnibus, qui quacunq; hora conuertē-
tur, quod iubens illis parcat. Ac propterea Ecclesia Catholica canit: *Qui*
latroni pepercisti, & Mariam absoluisi, mihi quoque spem dedisti. DECIMO,
quia nulla iniuria maior Deo infertur, quā si eius misericordiae diffidatur.
Et maximum Cain & Iudae peccatū fuit, desperare de venia. Ac proinde,
quod maior es peccator, eod magis Deū honoras, habēdo fiduciam in ipso:
qui ad eod est bonus, vt cōpatiatur homini ad eod improbo. His rationibus
exigere debet cor suum: quod si deiectum sit, dicat sibi ipsi: q *Quare tristis*
es anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo: quoniam adhuc confitebor
illi, salutare vultus mei, & Deus meus. Aliquando dicit: r *Credo videre bona*
Domini in terra viuentium. Expecta Dominum, viriliter age, & confortetur cor
tuum. Aliquando per modum orationis exerceri potest spes tenero illo
colloquio, quod posuit Dauid nomine Saluatoris, nostri cū Patre suo: f
tu es qui extraxisti me de ventre, spes mea ab vberibus matris meae. In te proiectus
sus sum ex utero: de ventre matris meae Deus meus es tu, ne discesseris à me. Quoniam
tribulatio proxima est: quoniam non est qui adiuuet. Et credibile est Christum
Dominum nostrū hęc verba dixisse cum penderet in cruce: cœpit enim
clara voce prima huius Psalmsi verba: *Deus Deus meus, quare me dereliquisti?*
& profecutus est secretò, quemadmodum etiam alta voce finiuit vitam,
dicens: *in manus tuas commendo spiritum meum,* ex alio Psalmo. Et credibi-
le est ipsum submissè dixisse quæ in eodem Psalmo præcedunt: quæ est
præclara oratio pro hac hora. Incipit enim Psalmus: *In te Domine speraui,*
non confundar in æternum, in iustitia tua libera me. Inclina ad me aurem tuam,
accelera, vt eruas me. Esto mihi in Deum protectorem, &c.

Quoniam autem præcipuum Spei obiectum est gloria: circa eam sunt
varij actus exercendi in illa hora. Aliquando per modum desiderij, sus-
pirando vt perueniat ad videndum ipsum Deum; dicendò cum Dauid:
u *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea*
*ad te Deus. Sit. uis anima mea ad te Deum fontem viuum; quando veniam, & ap-
parebo ante faciem Dei?* Quando tandem felicissima illa hora perueniet,
qua anima mea clarè videat Deum. x *Heu mihi quia incolatus meus prolonga-
tus est. O vtinam post tot annos, exilium hoc finem haberet, vt peruenire*
possem ad veram meam Patriam! Alij actus fieri possunt in modum peti-
tionis dicendo: y *educ de custodia animæ meam ad consistendum nomini tuo*
z Domine Deus virtutum conuerte nos, ostende faciem tuam & salui erimus. Alij
actus fient per modū gaudij, cogitando se iam appropinquare ad gloriā
quam sperat & ita dicit: a *Letatus sum in his quæ dicta sunt mihi, in domū Do-
mini ibimus.* Alij per modum admirationis, magnæq; opinionis boni illius
quod sperat dicendo: b *Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! cō-
cupiscit & deficit anima mea in atria Domini.* Possunt etiam, si opus fuerit

In Missa de-
functorum.

q Psal. 42. 5

r Psal. 26. 13

s Psal. 21. 10

t Psal. 30. 6

Desideria
Gloria.

u Psal. 41. 1.

x Psal. 119. 5

y Psal. 141. 8

z Psal. 79. 4.

a Psal. 125. 1

b Psal. 83. 1.

insinuari aliquæ rationes, quæ hanc opinionem & æstimationem formant propter ingentia scilicet bona quæ in gloria sunt in qua procul abest omne peccatum, & omne genus miseriarum; sunt verò adimpletio omnium desideriorum, securitas perpetua, societas dulcissima, requies honor, delitiæ, scientia, prudentia, & gaudium sempiternum, cû clara Diuisione, continua & familiari conuersatione cum Angelis, cum Sanctis & cum omnium Regina Virgine sacratissima. Refert autem multum de uere tunc hoc desiderium; quia non solet Deus bona ad eò magna largiri nisi postquam uehementer in optatis fuerunt. Et Blosius refert aliquas reuelationes cuiusdam modi Purgatorij, quod uocant *desiderij*, in quibus detinebatur qui fuerunt remissiores in desiderio uidentem Deum: donec pœnâ dilationis luerent culpam suæ tepiditatis.

In moniti
spirit. c. 13.

Charitas.

CHARITAS quoque tunc est exercenda varijs actibus, aut varijs titulis ac modis diligendi Deum ex toto corde, ex tota anima, & viribus. Quilibet enim titulus secum adfert specialem aliquem affectum, & in eum finem sunt infirmo proponendi. PRIMVS titulus est propter bonitatem, & amplitudinem Dei, dignissima quæ propter seipsam diligitur charitate infinita: & tunc dici potest: O Domine, quis mihi hoc dare, ut te diligerem, sicut tu dignus es qui diligaris! O si te Domine diligere sciret tu vis à me diligere. *Quid mihi est in celo, & à te quid uolui super terram, defecit caro mea & cor meum, Deus cordis mei, pars mea Deus in æternum.* SECUNDVS titulus est, quia Deus prior te dilexit ab æternitate sua, precorans te amore suo, ut ipsum diligeres ac diceres: O si mihi daretur, ut diligerem te sicut diligor à te: uellem te dilexisse à tempore quo sum homo, siquidem tu me diligis, à quo es Deus. TERTIVS, ob ingentia beneficia, quæ in te contulit, indicia huius amoris: qualis est creatio, & assistentia in omnibus tuis actionibus; prouidentia in omnibus quæ ad corpus & animam tuam spectant, committens tui curam Angelis: ut tamquam pædagogi te custodiant, & adiuuent. Hæc omnia beneficia abloque tuis meritis, & gratis tibi contulit, & unumquodque illorum contulit alia multa; sunt que noui tituli, diligendi tuam benefactorem: in quibus cadunt omnes tituli qui esse possunt inter homines, & in numeri alij. Quæ te dicendum ei est: diligo te Domine, eò quod sis meus creator, meus conseruator, adiutor, Pater & mater, magister, & medicus meus Rex meus & Dux meus, pastor & ductor, Deus meus & omnia. QUARTVS est propter beneficia redemptionis: in quibus vires suas exercuit Deus, ut diligeres iuxta illud Sancti Ioannis: *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in ipsum, non pereat sed habeat uitam æternam.* Ne autem existimes, hunc amorem fuisse uniuersalem, & non specialem erga te, ait Apostolus: *e qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.* Et quæcumque Saluator fecit, & passus est pro te, omnia sunt tituli

c Psal. 72.
25.

d Iou. 3. 16

c Galat. 2.
20.

qui te obstringunt ad ipsum diligendum; & ex omnibus conficere debes
 florum fasciculum, qui te confortet, & animum exciter in hoc vltimo
 transitu, dicens: *fasciculus myrrha dilectus meus mihi, inter vbera mea commo-
 rabitur.* Quæ verba dici possunt amplectendo crucifixi imaginem, & ad-
 dendo: O dilecte Iesu g. *mibi viuere Christus est, & mori lucrum:* tibi viuere
 volo, tibi que mori: siue enim vitam, siue moriar tuus sum, & tu meus.
 Hinc li. et aliam rationem, quæ sit quintus titulus, accipere, quo tibi
 persuadeas, quod Deus te diligat, & quod debeas eum diligere, tu enim
 es Dei, & Deus vult esse tuus, quomodo igitur nõ diligit ipse opus quod
 ex suis prodijt manibus? illud in quâ opus, quod fecit ad suâ imaginem,
 & similitudinem; quod sanguine suo redemit; quod signauit signaculo
 & caractere Baptismi; quod creauit vt eius obsequio vtteretur, voluitq;
 vt ipsum agnosceret Dominum suum ac Deum suum? O Deus animæ
 meæ, tuus lum. curam gerere mei, tanquam rei tuæ. *h. tuus sum ego, saluum
 me fac.* i. *Pater Sancte serua me ab omni malo: quia tuus sum.* Sextum motiũ
 est, propter æternum amorem, quem Deus habere cupit erga omnes, of-
 ferens illis æterna & immensa beneficia gloriæ: nam *k. misericordia Domi-
 ni ab æterno & vsque in æternum super iuuentus eum.* O Deus æterne, diligam
 te per totam æternitatem! neque permittas me descendere in infernum,
 qui locus est odientiũ te: sed deduc in cœlum, qui locus est diligentiũ.
 Diligam te propter amorem; quem in eo ostendis, quod vis vt semper te
 diligam: & quod in præmium promiseris claram & apertam visionem,
 & amorem supremæ tuæ bonitatis. colloca me inter diligentes te, vt cum
 eiste diligam, eorumque amor meum foueat. Gaudeo, Domine, de a-
 more quo te beati prosequuntur, & quod Seraphini amore tui æstuent
 & ardeat. o vtinam omnes homines te diligerent: siquidem omnes tot
 nominibus obstringuntur ad te diligendum.

Hinc progressus est faciendus ad amorem proximorum, & præcipuè
 inimicorum: ignoscendo iniurias ab eis acceptas: & culpam deprecâdo
 ab eis omnibus, quibus aliquam ipse infirmus iniuriam intulit: hic enim
 actus valde proprius est laborantium in hoc conflictu. Siquidem Christus
 Dominus noster in hora mortis suæ pro suis crucifixoribus orauit: & S.
 Stephanus pro suis lapidatoribus. Et tunc amplius stringit sententia illa
 Saluatoris dicentis: *l. dimitte, & dimittemini:* ne irascatur Deus contra
 ipsam, sicut contra *m. seruum illum nequam, qui noluit dimittere debitum con-
 seruo suo:* ac propterea traditus fuit tortoribus in tenebras æternas. §. III.

¶ **V**PERERAT nunc agere de sexto actu exercendo in cõflictu cū mor-
 te, hoc est de oratione: sed vt iã vidimus, sepe illa miscetur reliquis a-
 ctibus: solumq; est aduertendum, Personas spirituales excitatas in oran-
 do, & meditando, & cum Deo familiariter agendo, debere tunc maiori
 cura & continuatione, quâ poterunt, idem facere; optimus autem mo-

f Cant. 1. 13

g Philip. 1.
21.

h Psal. 118.

94.

i Ioan. 17. 15

k Psal. 102.

17.

l Luc. 6. 37.

m Mat. 18.

12.

oratio.

us tales adiuuandi, est non impedire illos prolixis colloquijs & ratiocinationibus: cum ipsimet nouerint, possintque partes suas agere quantum sibi expedit. Et hanc ob causam Christus Dominus noster uoluit esse tenebras in terra, quasi per tres ultimas horas uitæ suæ: ut cessaret strepitus, & negotiationes hominum; & sinerent ipsum quiete mori. Non quod ipse ea commoditate opus haberet; sed ut nobis præperet exemplum; & de S. Martino legitur, quod imminente morte, supinus iacens erat in terra; & oculis ac manibus in cælum semper intentus, in uictum ab oratione spiritum non relaxabat.

Et S. Dorotheus assistens morti discipuli sui Dosithei, interdum tantum eum interrogabat: Dosithee, oras? & is respondebat: ita Pater. Et donec defecerunt vires, non cessauit orare. Quamuis autem hæc oratio secessu esse debet: expedit tamen interdum externa aliqua eius indicia præbere, prolatis aliquibus orationibus iaculatorijs, quæ ex ipso corde orantium quemadmodum fecit Christus Dominus noster, & Sanctus Stephanus. Huiusmodi iaculatoriæ dirigi possunt ad tres Diuinas Personas, ad Virginem Sanctissimam Dominam nostram, ad Angelum custodæ, ad Sanctum sui nominis, & ad alios Sanctos, erga quos habuit specialem deuotionem. Ad primam Sanctissimæ Trinitatis Personam orandum est sub titulo Patris dicendo ei: Pater monstra te esse Patrem, & miserere filij tui; Pater admitte me ad hæreditatem quam filiis tuis promissisti: Pater noster, qui es in cælis, adueniat mihi regnum tuum; per uirgenitum filium tuum supplex oro, cum eo me facias participem regni tui. *a. Pater noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui: quia melior est dies tuae uisitationis tuæ super millia.* Secundam Personam licet orare sub titulo Redemptoris, dicendo: O bone Iesu, esto mihi Iesus, & Saluator. Cæpit enim me opus meæ salutis, perfice illud, quæso, cum omni plenitudine. O Redemptor dulcissime, esto mihi sapientia, iustitia, sanctificatio & redemptio: ut pereat in me Sanguinis tui pretium, siquidem ad eum caro tibi stetit, quod eo me redemeris. *Anima Christi sanctifica me, corpus Christi salua me; passio Christi conforta me, in hora mortis me uoca me; & iube me uenire ad te, ut cum Sanctis Angelis tuis laudem te in secula seculorum Amen.* Tertiam Personam licebit orare sub titulo sanctificatoris & consolatoris: *ô spiritus sanctissime, sanctifica cor meum: cæcæ anime mea, solus tuus ego sum.* Templum tuum est anima mea: sanctifica illam in ueritate, ut habites in ea per totam æternitatem. *ô Spiritus consolator, esto mihi solatium in eis angustijs; d. & cum defecerit uirtus mea, ne derelinquas me.* Eia igitur anima mea, exulta: ecce sponsus uenit: exi obuiam: qui etsi iudex sit, est tamen etiam sponsus: nec uenit animo te damnandi: sed dimittendi: ut ad cælestes nuptias te admittat. Exi igitur et obuiam cum magna resignatione. Quod si tibi deest feruentis Charitatis

a Psal. 23. 10

b i Cor. 1. 30

c Psal. 34. 3

d Psal. 70. 9

e Mat. 35. 7

tatis oleum: adhuc tempus est, vt illud tibi compares. Pere illud à virginibus prudentibus, animabus scilicet Sanctorum, & à virgine omnium prudentum prudentissima, quæ illud tibi obtinebit. ô virgo & mater in his meis angustiis *monstrata esse matrem: sumat per te preces, qui pro nobis natus tulit esset tuus.* ô Angele mei custos, exerce mecum in hoc periculo constituto munus, quod Deus tibi commisit. *Angele Dei qui custos es mei, me tibi commissum pietate superna, in hac hora custodi regere, defende & gubernare.* Inuocandus etiam est Sanctus Michael, quem Ecclesia vocat: *Præpositum Paradisi, cui adidit Deus animas sanctorum, vt perducatur eas in paradysum exultationis.* O Princeps celestis exercitus, subsidio mihi esto in hac hora, & recipe in te curam animæ meæ, vt eam tecum in Paradysum deducas.

QUANDO infirmus amisit loquelam, qui illum iuuat, continuare debet orationem pro eo; & inuitare circumstantes ad idem faciendum. Et primo loco dicendæ sunt orationes Ecclesiæ, quæ sunt valde piæ illiq; horæ accommodatæ. & quia illas profert Sacerdos nomine Ecclesiæ, cuius est Minister: sunt maioris efficacitatis Et hoc voluit significare S. Iacobus Apostolus cum dixit: *f infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum & c.* Orationes autem, quas Ecclesia præscribit, sunt sex, nam initio ponit aliquorum Sanctorum Litanias, cum multis petitionibus & obsecrationibus ad Deum nostrum. Quod si adhuc infirmus ita esset dispositus, vt loqui posset, posset etiã per seipsū eas dicere in hunc modum: S. Maria, ora pro me: S. Michael, ora pro me, à mala morte libera me Domine, &c. per natiuitatem tuam libera me Domine &c. Et in eundem modum dicere licet secundam orationem, quæ in modum Litanie refert Sanctos, quos Deus ab aliquibus tribulationibus eripuit, acceptis inde aliquot verbis quæ possint dici ipsi infirmo, & ipse quoque Deo: *Libera Domine animam serui tui, vel animam meam, sicut liberaisti Noe de diluuiio, &c.* Ex reliquis orationibus & Psalmis possunt etiam similia verba & sententiæ accipi, quales sunt: *Liberet te à cruciatu Christus, qui pro te crucifixus est; liberet te à morte Christus qui pro te morti dignatus est, delicta iuuentutis & ignorantias eius, quæ sumus ne meminertis Domine.*

ETIAM expedit, vt infirmus se muniat omnibus Ecclesiæ remedijs, quæ virtutē contra dæmones habent: qualia sunt Aqua benedicta, Crux Sancta, aliæque imagines piæ; & sæpius repetere versum illum, qui specialem contra eos vim habet: *g Exurgat Deus & dissipentur inimici eius, & fugiant qui oderunt eum à facie eius; sicut desicit fumus, desiciant.* Et ob eandem causam iuuari debet suffragijs sanctorum, elemosynarum, & aliorum Penitentiarum operum: quæ non solum iuuant ad illum eruendum à periculo; sed etiam soluunt pœnas, quas ille debet: vt eò citius peruenire possit in

In Respon-
sorio Festi-
ui.

f Iacob. 5. 14

§ Psal. 57. 2.

*lib. 4. Dia-
log. c. 58.*

cælum. Siquidem vt S. Gregorius ait: *beatius est liberum exire, quam per
vincula libertatem querere.* In eūdem quoque finem communicanda &
applicanda illi sunt omnes indulgentiæ, quæ applicari possunt siue vi-
tute Bullarum Cruciatæ, siue granorum benedictorum, siue aliorum Pri-
uilegiorum. Denique debet Confessarius in illo difficili confictu facere
quicquid spectat ad bonum comparrem & protectorem; non parcendo
labori, neque industriæ, neque vlli diligentæ, quò possit certam
habere victoriam: vt infirmus ita dispositus ex hac vita
discedat, vt citius possit ad æternam
peruenire.

Finis Quinti Tractatus.

